

Zápis

z obhajoby dizertační práce Mgr. Radky Sloukové

konané dne 1. 3. 2018

Ekfráze v díle Karen Blixenové

Přítomni: dle prezenční listiny

Předseda komise zahájil obhajobu, přivítal přítomné a představil členy komise a oponenty.

Školitel představil kandidátku, seznámil komisi s průběhem jejího studia a nastínil kandidáčin dizertační projekt. Zdůraznil zejména jeho interdisciplinárnost vzhledem ke zpracovávanému vztahu umělecké prózy a výtvarného umění.

Předseda komise vyzval kandidátku, aby přednesla přítomným teze a závěry své dizertační práce. Kandidátka promluvila o volbě svého tématu a zdůraznila význam výtvarného umění v díle Karen Blixenové. Zdůvodnila svůj výběr pramenů a rozvedla problematiku stanovení definice ekfráze rétorické i literární a důležitost novodobého přístupu literární vědy k ekfrázi na jedné straně i jeho diskutabilitu na straně druhé. Dále vysvětlila použitou terminologii i navrhovanou typologii. Přednesla výsledky svého výzkumu, který ukazuje, že se v povídkách Karen Blixenové nevyskytuje tradiční popis výtvarného díla, ale převažuje v něm lorrainovský a rokokový model. Konstatovala, že nejvýraznější ekfrastické pasáže u Blixenové jsou inspirované krajinomalbou a portréty. Tyto ekfrastické pasáže jsou zároveň nekompaktní, velmi rozptýlené v textu a roztržité i samy o sobě. Zdůraznila specifčnost přístupu Blixenové, který nepracuje jen s konkrétním výtvarným dílem, ale i s myšlenkami a koncepty, které se skrývají za ním. Výraznou roli v díle K. Blixenové hraje kontrast světla a stínu, takže se u ní metoda výtvarná stává metodou literárního popisu.

Předseda komise poté vyzval oponentky, aby shrnuly podstatné části svých posudků.

K předkládané práci se nejprve vyjádřila doc. Jedličková, která vyzdvihla podnětnost a perspektivnost práce zejména v souvislosti s českým literárněvědným prostředím, které není tomuto tématu příliš nakloněno vzhledem k odlišné literární tradici, a jejím potenciálem komunikovat se skandinávským prostředím, kde je teorie ekfráze živá. Do budoucna doporučila rozpracovat problém verbality a vizuality v obecnější rovině a zformulovat perspektivu bádání a akcenty pro dvojí publikum – české a skandinávské. Položila doktorandce několik dotazů směřujících k upřesnění rétorického pojmu enargeia a nutnosti odlišit ekfrázi od popisu, prosté intermediální reference nebo aluze. Její výtka směřovala k dílčí terminologické neukotvenosti.

Doktorandka reagovala na oponentčiny dotazy a zdůvodnila svůj přístup k problému enargeia a aluze poukázáním na teorii, podle níž lze aluze použít jako ekfrázi. Argumentovala lorrainovským piktorální modelem, jenž se prolíná více díly autorky, která malíře také explicitně zmiňuje.

Poté se k práci vyjádřila oponentka dr. Březinová, která vyzdvihla význam kandidáčin dizertační práce v českém i skandinávském literárním prostředí a důležitost intermediálních

studií v literatuře celkově. Kritizovala nedostatečně doložené odkazování k některým uměleckým dílům a dílčí terminologické nepřesnosti v označování malířských druhů.

Doktorandka souhlasila s výtkami směřovanými na terminologické nedostatky a potřebou do budoucna konzultovat také s historiky umění. Vysvětlila, proč nebyla do výzkumu zahrnutá žánrová malba a problematiku vytyčení jejích hranic. Zdůraznila fakt, že ekfráze do prózy K. Blixenové vnášejí mnohoznačnost, mnohobarevnost a prvky fantaskna.

Předseda následně otevřel diskuzi, během níž se debatovalo o možnostech využití paratextů, autorčiných vlastních obrazech na základě jejích afrických textů a jejich souvislosti s evropským malířstvím aj.

Předseda komise ukončil diskuzi a konstatoval, že kandidátka reagovala na připomínky oponentů i všechny podněty, které byly vzneseny v diskuzi, jasně a srozumitelně, a přesvědčivě obhájila svou argumentaci.

Vyhlášení výsledků tajného hlasování:

Počet členů komise: 3

Přítomno: 3

Počet kladných hlasů: 3

Komise se shodla v kladném hodnocení průběhu obhajoby a navrhla udělit titul Ph.D.

Zapsala: Mgr. Hana Štěříková

